

SODBA JAMA ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

PETI ODDELEK

Pritožba št. 48163/08

SODBA

19. julij 2012

Ta sodba bo postala dokončna v okoliščinah, navedenih v drugem odstavku 44. člena konvencije. Mogoči so uredniški popravki.

SODBA JAMA PROTI SLOVENIJI 1

V zadevi Jama proti Sloveniji je Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) na seji senata v sestavi:

Dean Spielmann, *predsednik*,

Mark Villiger,

Karel Jungwiert,

Boštjan M. Zupančič,

Ann Power - Forde,

Angelika Nussberger,

Andre Potocki, *sodniki*,

in Claudia Westerdiek, *sodna tajnica oddelka*,

je po razpravi, zaprti za javnost, 26. junija 2012

izreklo to sodbo, ki je bila izdana istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 48163/08) proti Republiki Sloveniji, ki jo je po 34. členu konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 18. septembra 2008 vložil slovenski državljani Vinko Jama (v nadaljnjem besedilu: pritožnik). Pritožnik je med postopkom umrl. Njegova hči Marija Preželj je izjavila, da želi vztrajati pri njegovi pritožbi pred Sodiščem.
2. Pritožnika je zastopal Z. Korenčan, odvetnik iz Ljubljane. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala njena zastopnica T. Mihelič Žitko, državna pravobranilka.
3. Vlada je bila obveščena o pritožbi 7. aprila 2011.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnik je bil rojen leta 1914 in je živel v Ljubljani. Umrl je leta 2008.
5. Odločba, s katero je bila pritožnikova hiša razlaščen v korist Občine Ljubljana, je postala dokončna 1. septembra 1970.
6. Občina je leta 1971 sprožila nepravdni sodni postopek za določitev višine odškodnine za razlaščen premoženje. Pritožnik je bil stranka v tem postopku.

7. Do leta 1988 je sodišče prve stopnje o zadevi odločalo štirikrat zaradi treh razveljavitev s strani sodišča druge stopnje. Zadnjo sodbo sodišča prve stopnje, izdano 15. julija 1988, je Višje sodišče v Ljubljani razveljavilo 2. marca 1989. Ugotovilo je, da dejstva niso bila v celoti ugotovljena. Zadevo je vrnilo sodišču prve stopnje v ponovno odločanje.

8. Leta 1989 je bil postopek ustavljen zaradi čakanja na izid drugega sklopa postopkov, v katerih je pritožnik spodbijal veljavnost razlastitve. Po vrsti obravnav, odpovedanih na zahtevo pritožnika, ki je trdil, da povezani sklop postopkov še poteka, je sodišče spet ustavilo postopek. Na obravnavi 5. aprila 2004 je pritožnikova hči, ki je zastopala pritožnika v postopku, obvestila sodišče, da denacionalizacijski postopek št. UE 351-307193 v zvezi z nepremičnino, ki jo očitno sestavljajo hiša in zemljišče, na katerem stoji, še poteka.

Septembra 2004 je bila obravnava odpovedana, ker je bila zadeva dodeljena drugemu sodniku. Slednji jo je prevzel decembra 2005.

9. Obravnavi sta bili 30. marca in 20. aprila 2006. Na obravnavi 8. junija 2006 je pritožnik med drugim izjavil, da se njegov zahtevek za odškodnino v zvezi z denacionalizacijo iste nepremičnine še vedno rešuje pred upravnim sodiščem.

10. Pritožnik je 7. junija 2006 na Sodišče vložil pritožbo, v kateri je zatrjeval kršitev pravice do sojenja v razumnem roku. 11. decembra 2007 je Sodišče razglasilo pritožbo za nesprejemljivo, saj je ugotovilo, da pritožnik ni izčrpal vseh sredstev, ki so na voljo na podlagi Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (*Jama proti Sloveniji (skl.)*, št. 29978/06).

11. Medtem je Okrajno sodišče v Ljubljani na obravnavi 14. novembra 2007 ugotovilo, da postopki v zvezi z odškodnino za denacionalizacijo premoženja potekajo pred vrhovnim sodiščem. Ti postopki so bili 25. februarja 2008 zaključeni z odločbo, po kateri je pritožnik prejel odškodnino v obliki lastniških certifikatov za nacionalizirano zemljišče. Njegov zahtevek za denacionalizacijo hiše na tem zemljišču pa je bil zavrnjen.

12. Pritožnik je 21. februarja 2008 vložil nadzorstveno pritožbo pri Okrajnem sodišču v Ljubljani. Sodišče je 13. marca 2008 obvestilo pritožnika, da je bila v njegovi zadevi razpisana obravnava.

13. Na obravnavi 10. aprila 2008 je sodišče ugotovilo, da je zaključek denacionalizacijskega postopka omogočil nadaljevanje postopka v zvezi z odškodnino za razlašeno hišo. Sodišče je imenovalo izvedenca gradbene stroke za pripravo mnenja o zadevi.

14. Sodišče je 19. septembra 2008 izdalo sklep o vprašanjih, ki jih mora preučiti izvedenec.

Sodba JAMA proti SLOVENIJI 3

15. Medtem je pritožnik 29. julija 2008 vložil nadzorstveno pritožbo, v kateri je zahteval od sodišča, da mu sporoči datum, ko bo postopek zaključen. Sodišče je 22. avgusta 2008 razložilo pritožniku, da je bil imenovan izvedenec za pripravo mnenja v zadevi.

16. Pritožnik je 1. septembra 2008 vložil rokovni predlog.

17. Pritožnik je umrl 19. oktobra 2008, star 94 let. Nato je njegova hči Marija Preželj izrazila željo po nadaljevanju postopka pred Sodiščem, ki ga je on začel.

18. Izvedenec, ki je bil medtem hospitaliziran in imel operacijo srca, je predložil svoje mnenje 25. marca 2010.

19. Sodišče je 13. januarja 2011 opravilo obravnavo in se odločilo, da imenuje novega izvedenca. Na njej je tudi zahtevalo, da pritožnikov pooblaščenec obvesti sodišče o pritožnikovih dedičih. Pooblaščenec je 24. februarja 2011 predložil zahtevane dokumente. Iz sklepa o dedovanju z dne 7. maja 2010 je razvidno, da je pritožnik imenoval svojo hčer Marijo Preželj za edino osebo, ki bo upravljala in podedovala njegovo premoženje po njegovi smrti. Imenovana je bila tudi za izvršiteljico oporoke in odgovorna za prevzem vseh

pritožnikovih nerešenih postopkov v zvezi z denacionalizacijo in odškodnino za razlašeno hišo. Trije drugi sorodniki so prejeli določen delež v skladu z Zakonom o dedovanju.

Pooblaščenec pritožnika je bil zdaj pooblaščenec njegove hčere v postopku.

20. Pooblaščenec pritožnikove hčere je 6. junija 2011 vložil nadzorstveno pritožbo, v kateri se pritožuje o zastojih v postopkih in opozarja, da ni prejel odgovora na rokovni predlog.

21. Pooblaščenec pritožnikove hčere je 8. junija 2011 predložil vlogo, v kateri trdi, da ni bilo razloga za vključitev drugih dedičev v postopke, saj nobeden od njih ni ugovarjal pooblastilu, ki mu ga je dal pritožnik. Poleg tega je trdil, da je pritožnikova hči zaradi sklepa o dedovanju pooblaščenca za sodelovanje v potekajočih postopkih v zvezi s pritožnikovim premoženjem in za to, da jih privede do konca.

22. Predsednik Okrajnega sodišča v Ljubljani je 1. julija 2011 poslal pooblaščenca pritožnikove hčere poročilo, v katerem so opisani glavni dogodki v postopku. Poročilo je navaja, da je sodnica v zadevi naročila svoji pomočnici pravnici, naj imenuje novega izvedenca.

23. Predsednik Višjega sodišča v Ljubljani je 9. septembra 2011 poslal pooblaščenca pritožnikove hčere pismo, v katerem navaja, da mu je bil rokovni predlog z dne 1. septembra 2008 predložen šele pred tremi dnevi. Poleg tega mu je sporočil, da je bilo rokovnemu predlogu ugodeno in da je naročil sodniku prve stopnje, naj zadevo obravnava prednostno in mu vsake tri mesece predloži poročilo o napredku.

4 Sodba JAMA proti SLOVENIJI

II. DOMAČA ZAKONODAJA IN PRAKSA

24. Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (Uradni list, št. 49/2006 – zakon iz leta 2006) se je začel uporabljati 1. januarja 2007; 1. in 2. člen tega zakona zagotavljata pravico do sojenja v razumnem roku stranki v sodnem postopku, udeležencu po zakonu, ki ureja nepravdni postopek, in oškodovancu v kazenskem postopku.

25. 3. člen zakona iz leta 2006 predvideva dve pravni sredstvi za pospešitev obravnavanih zadev – nadzorstveno pritožbo in rokovni predlog – ter po rešitvi zadeve zahtevo za pravično zadoščenje za škodo, povzročeno zaradi nepotrebnega odlašanja. 'Pravnomočna rešitev' zadeve se praviloma nanaša na končno odločitev, zoper katero ni več rednih pravnih sredstev; to je ponavadi odločitev sodišča prve stopnje ali, če je vložena pritožba, odločitev sodišča druge stopnje. Poleg tega znesek, ki se lahko dodeli za nepremoženjsko škodo povzročeno zaradi predolgega trajanja postopka, v vsaki pravnomočno rešeni zadevi ne more presegati 5.000 evrov (EUR).

26. Za podrobnejšo predstavitev domače zakonodaje glej *Žunič proti Sloveniji* (skl.) št. 24342/04, 16.–26. odstavek, 18. oktober 2007, in *Žurej proti Sloveniji* (skl.), št. 10386/03, 16. marec 2010.

PRAVO

I. PROCESNA UPRAVIČENOST MARIJE PREŽELJ

27. Sodišče najprej ugotavlja, da je pritožnik umrl 19. oktobra 2008, torej po vložitvi pritožbe, v času, ko je bila zadeva v reševanju pred sodiščem. Njegova hči Marija Preželj, ki je tudi njegova dedinja, je obvestila Sodišče, da želi njegovo pritožbo nadaljevati.

28. Sodišče poudarja, da je v različnih zadevah, pri katerih so pritožniki umrli med postopkom, upoštevalo želje njihovih dedičev ali bližnjih članov njihovih družin po nadaljevanju postopka pred Sodiščem (glej npr. *X proti Franciji*, serija A, št. 234-C, str. 89, 26. odstavek, in *Kveder proti Sloveniji*, št. 55062/00, 59.–64. odstavek, 9. marec 2006).

Sodišče ne vidi razloga, da bi v tem primeru odločilo drugače, in se tako strinja, da pritožnikova hči Marija Preželj uveljavlja pritožbo, ki jo je vložil pritožnik.

Sodba JAMA proti SLOVENIJI 5

II. DOMNEVNA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

29. Pritožnik se je pritožil, da trajanje postopka ni v skladu z zahtevo po "razumnem roku" iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

“Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče ...”

A. Sprejemljivost

30. Vlada je vložila ugovor, da pritožnik ni izčrpal vseh razpoložljivih domačih pravnih sredstev. Sodišče meni, da je vprašanje, ali je bila zahteva, da mora pritožnik izčrpati domača pravna sredstva v zadevi, izpolnjena, v tej zadevi tesno povezano s pritožbo glede obstoja učinkovitega pravnega sredstva v smislu 13. člena konvencije. Zato meni, da je treba ta ugovor vlade po prvem odstavku 6. člena konvencije povezati z utemeljenostjo pritožbe na podlagi 13. člena konvencije. Poleg tega ugotavlja, da pritožba v tem delu ni očitno neutemeljena v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije in da ni nobene druge podlage, po kateri bi pritožbo razglasilo za nesprejemljivo. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

31. Pritožnikova hči, ki je po pritožnikovi smrti prevzela postopek, je zatrjevala, da nobeno dejstvo glede pritožnikovega ravnanja, na katero se sklicuje vlada, ni pomembno vplivalo na dolžino postopka. Zatrjevala je tudi, da dejstvo o istočasnosti poteka drugih postopkov ne bi smelo opravičevati zamud, saj ni nič oviralo domačega sodišča, da bi odločilo o odškodnini za razlašeno hišo.

32. Vlada je trdila, da so bili postopki odloženi do maja 2004 na pritožnikovo zahtevo. Poleg tega je trdila, da v nepravdnem postopku sodišče ni moglo odločati o pritožnikovi zahtevi, dokler se ni končal postopek v zvezi z denacionalizacijo nepremičnine. Kakor hitro je bil ta postopek končan, je sodišče, ne da bi prejelo pritožnikovo obvestilo, razpisalo narok za 10. april 2008.

33. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in ustreznih organov ter pomen prizadete dobrine za pritožnika v sporu (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlender proti Franciji [VS]*, št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

6 SODBA JAMA PROTI SLOVENIJI

34. Poudarja, da se je obdobje, ki ga je treba upoštevati, začelo 28. junija 1994, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo. Glede konca upoštevane obdobja pa Sodišče poudarja, da je pritožnik umrl 19. oktobra 2008. Res je, da se je postopek po njegovi smrti nadaljeval, ko je pritožnikovo mesto prevzela Marija Preželj. Vendar pa Sodišče ugotavlja, da Marija Preželj ni vložila samostojne pritožbe v zvezi z morebitno kršitvijo svoje pravice do sojenja v razumnem roku glede dela postopka, v katerem je sodelovala kot naslednica Vinka Jame, ampak je zgolj uspešno zahtevala nadaljevanje postopka v pritožbi, ki jo je vložil pokojni pritožnik (glej 27.–28. odstavek in smiselno *Sophia Andreou proti Turčiji* (pravično zadoščenje), št. 18360/91, 33. odstavek, 22. junij 2010). V takih okoliščinah Sodišče ne more

upoštevati dolžine postopka po pritožnikovi smrti. Upoštevno obdobje se je torej končalo 19. oktobra 2008 ter je trajalo štirinajst let in pet mesecev. V tem obdobju se je zadeva reševala na eni stopnji sodne pristojnosti.

35. Pri presoji o razumem roku ki je potekel po tem, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo, je treba upoštevati stanje postopka v tistem času. V tej zvezi Sodišče poudarja, da so v zadevnem času postopki potekali že triindvajset let. Pritožnik, ki je umrl sedemintrideset let po začetku postopka, ni dočakal, da bi bil njegov odškodninski zahtevek za razlaščeno hišo odmerjen s pravnomočnim sklepom sodišča.

36. Sodišče iz dejstev, ki so jih predložile stranke, razume, da je bil glavni razlog za zamudo v postopku v obdobju pristojnosti Sodišča *ratione temporis* ta, da je domače sodišče čakalo, da se konča drugi sklop postopkov, ki so se nanašali na denacionalizacijo iste nepremičnine, očitno sestavljene iz zemljišča in hiše. Sodišču ni treba presojati, ali je bila prekinitev izpodbijanega nepravdnega postopka zares potrebna. Omejuje se na ugotovitev, da je bilo to očitno mnenje domačega sodišča (glej 13. in 32. odstavek) in tudi vlade ter da ji pritožnik ni ugovarjal (glej 8. odstavek). Ob upoštevanju tega Sodišče ugotavlja, da se je vlada zgolj sklicevala na dejstvo, da je zamuda v zadevnem postopku posledica njegove začasne prekinitve. Ni dokazala, da so sodišča skrbno vodila denacionalizacijski postopek, ki naj bil odločilen za nadaljevanje izpodbijanih nepravdnih postopkov in ki je očitno trajal več kakor petnajst let. V zvezi s tem Sodišče ponovno poudarja, da mora država svoj sodni sistem organizirati tako, da svojim sodiščem omogoči spoštovanje zahtev prvega odstavka 6. člena konvencije (glej smiselno *R. M. D. proti Švici*, 26. september 1997, 54. odstavek, *Poročila o sodbah in sklepih* 1997-VI), in ugotavlja, da vlada ni navedla prepričljivih utemeljitev v dokaz, da je bilo trajanje postopkov, ki so predmet pritožbe, razumno v skladu z zahtevo prvega odstavka 6. člena konvencije.

Sodba JAMA proti SLOVENIJI 7

Zato je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije.

III. DOMNEVNA KRŠITEV 13. ČLENA KONVENCIJE

37. Pritožnik se je na podlagi 13. člena konvencije pritožil, da pravna sredstva, ki so mu bila na voljo, niso pospešila postopka in da je bil zakon iz leta 2006 v praksi neučinkovit.

13. člen se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A. Sprejemljivost

38. Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Ni nesprejemljiva niti iz katerih koli drugih razlogov. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

1. Navedbe strank

39. Pritožnikova hči, ki je prevzela postopek, je zatrjevala, da so bila vsa razpoložljiva pravna sredstva, torej pospešitvena pravna sredstva, v tej zadevi izčrpana.

Odškodninskega zahtevka pa ni bilo mogoče vložiti, ker ni bilo pravnomočnega sklepa. V svoji vlogi navaja, da organi oblasti niso želeli končati postopka, saj bi bila tako upravičena do zahteve po odškodnini zaradi neustreznega trajanja postopka. Poleg tega pa organi oblasti, ker je bila odškodnina zaradi neupravičenih zamud omejena na največ 5.000 EUR, po določeni točki ne bi bili več kaznovani za svoje nedelovanje. Pritožnikova hči je še zatrjevala, da so bila pritožniku odvzeta vsa pravna sredstva, saj so organi tako dolgo zavlačevali s postopki, da je medtem umrl.

40. Vlada je trdila, da je imel pritožnik na voljo učinkovita pravna sredstva. Zatrjevala je, da bo zahtevke za pravično zadoščenje na podlagi zakona iz leta 2006 pritožniku na razpolago po njegovi naslednici, ko se postopek konča. Vlada je poudarila, da je bilo pravilo, ki je omogočalo zahtevo po odškodnini po pravnomočni rešitvi zadeve, del uspešnega sistema, s katerim se je država bojevala proti nerazumnim zamudam v sodnih postopkih.

8 Sodba JAMA proti SLOVENIJI

41. Vlada je glede pospešitvenih pravnih sredstev zatrjevala, da sodniku, ki je obravnaval pritožnikovo nadzorstveno pritožbo, ni bilo treba določiti roka za zaključek postopka. Glede pritožnikovega rokavnega predloga je vlada obžalovala, da ni bil nemudoma poslan pristojnemu organu odločanja, vendar je tudi poudarila, da to ni imelo vpliva na pritožnikov dostop do zahtevka za pravično zadoščenje. Poleg tega je navajala, da pritožnik po tem, ko ni prejel odgovora, ni opozoril krajevnega sodišča, naj pošlje predlog.

2. Presoja Sodišča

(a) Ustrezna načela in predhodne ugotovitve Sodišča o učinkovitosti pravnih sredstev na podlagi zakona iz leta 2006

42. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za domnevno kršitev zahteve po prvem odstavku 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnava v razumnem roku (glej *Kudla proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000–XI).

43. Sodišče še ugotavlja, da so pravna sredstva, ki so na voljo pravnim strankam za vložitev pritožbe glede trajanja postopka, učinkovita v smislu 13. člena konvencije, če "preprečujejo domnevno kršitev ali njeno nadaljevanje ali zagotavljajo primerno popravilo vseh že storjenih kršitev" (glej *Kudla*, 158. odstavek). 13. člen torej daje drugo možnost: pravno sredstvo je "učinkovito", če ga lahko uporabimo za pospešitev odločitve na sodiščih, ki zadevo obravnavajo, ali pa pravnici stranki ponudimo ustrezno odškodnino zaradi obstoječega zavlačevanja (ibid., 159. odstavek). To nujno velja za načelo "učinkovitega" pravnega sredstva v smislu prvega odstavka 35. člena (glej *Mifsud proti Franciji* (skl.) [VS], št. 57220/00, ESČP 2002–VIII).

44. V zadevi *Grzinčič proti Sloveniji* (št. 26867/02, 3. maj 2007), ki ji sledi odločitev v zadevi *Korenjak proti Sloveniji* ((skl.) št. 463/03, 15. maj 2007), je Sodišče, ki je utemeljilo svoje sklepe s presojo zakonodajnih določb zakona iz leta 2006, ugotovilo, da je bil skupek razpoložljivih pravnih sredstev učinkovit tudi pri pretirano dolgih postopkih na prvi in drugi stopnji v tem smislu, da so bila ta sredstva praviloma zmožna preprečiti nadaljevanje domnevne kršitve pravice do obravnave brez nepotrebnega odlašanja in tudi zagotoviti primerno popravilo vseh že storjenih kršitev (*Grzinčič*, 98. odstavek).

45. V naslednji zadevi *Žunič proti Sloveniji*, ((skl.) št. 24342/04, 18. oktober 2007) je Sodišče določilo nujnost, da se postopki, ki že dolgo trajajo, še posebno hitro pravnomočno rešijo po izčrpanju pospešitvenih pravnih sredstev (ibid. 50. odstavek).

Poleg tega je poudarilo, da bi morali domači organi zagotoviti oškodovani stranki takojšen dostop do zadoščenja v obliki odškodnine, potem ko je uporabila pospešitvena sredstva. Sodišče je pritožbo v zadevi *Žunič* razglasilo za nesprejemljivo zaradi prenatrženosti, saj je ugotovilo, da ni preteklo več od šestih mesecev, odkar je pritožnik izčrpal pospešitvena pravna sredstva, in da je obravnavanje tega zahtevka napredovalo. Vendar pa je naročilo pristojnim organom, naj končajo postopek v največ enem letu (ibid., 54. odstavek).

(b) Ta zadeva

46. Sodišče ugotavlja, da je pritožnikovo prvo pritožbo nad čezmernim trajanjem istega sklopa postopkov zavrnilo kot nesprejemljivo z odločitvijo z dne 11. decembra 2007. Ob upoštevanju, da je postopek do tedaj v sodni pristojnosti Sodišča *ratione temporis* trajal več od trinajst let in da je bil za pritožnika zaradi njegove starosti nedvomno pomemben, je Sodišče ugotovilo, da pritožnik ni izkoristil nadzorstvene pritožbe, ki mu je bila na voljo ves čas od uveljavitve zakona iz leta 2006. Sodišče ugotavlja, da bi pritožnik, če bi izkoristil nadzorstveno pritožbo, pospešil postopek ali pa bi lahko vložil rokovni predlog in končno tudi zahtevek za pravično zadoščenje.

47. Po izdaji zgoraj navedene odločitve Sodišča je pritožnik vložil dve nadzorstveni pritožbi in rokovni predlog. Sodišče s presenečenjem ugotavlja, da kljub uporabi pospešitvenih pravnih sredstev, ki jih določa zakon iz leta 2006, pri zadevi ni bilo nobenega občutnega napredka in se še vedno rešuje na prvi stopnji. Sodišče ugotavlja, da zaradi sistema, ki ga določa zakon iz leta 2006, po katerem je dostop do odškodninske zahteve odvisen od zaključka postopka, pritožnik in zdaj njegova naslednica nikoli nista mogla zahtevati pravičnega zadoščenja za neupravičeno odlašanje.

48. Končno pa Sodišče upošteva tudi navedbo pritožnikove hčere o zakonski omejitvi višine odškodnine, ki se lahko dodeli iz naslova nepremoženjske škode kot posledice predolgega trajanja postopka, tj. 5.000 EUR. Če je postopek trajal zelo dolgo in se je poleg tega še počasi ustavil kljub uporabi pospešitvenih sredstev, zadoščenje v obliki odškodnine zaradi prej omenjene zakonske omejitve, ne predstavlja zadostnega nadomestila .

49. Glede na zgornje navedbe Sodišče ugotavlja, da sta se obe poti, omenjeni v njegovi odločitvi z dne 11. decembra 2007, izkazali za neučinkoviti v tej zadevi ter da pritožnik in zdaj njegova naslednica nista imela takojšnjega dostopa do odškodninskega zahtevka glede škode, povzročene zaradi nerazumnega trajanja postopka. V zvezi s tem Sodišče zaključuje, da je bil 13. člen konvencije kršen zato, ker v domači zakonodaji ni učinkovitega pravnega sredstva. Glede na to tudi zavrača ugovor vlade zoper neizčrpanje domačih pravnih sredstev.

10 SODBA JAMA PROTI SLOVENIJI

IV. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

50. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je bila kršena konvencija ali njeni protokoli, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče po potrebi oškodovani stranki nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

51. Pritožnik je zahteval 100.000 EUR za nepremoženjsko škodo.

52. Vlada je zahtevek izpodbijala.

53. Sodišče meni, da je imel pritožnik nepremoženjsko škodo. Po načelu pravičnosti mu na tej podlagi prisoja 12.000 EUR.

B. Stroški in izdatki

54. Pritožnik je zahteval tudi 5.000 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali v postopkih pred Sodiščem in predstavljajo predvsem stroške za odvetnika.

55. Vlada je zahtevek izpodbijala, češ da ga pritožnik ni razčlenil in utemeljil.

56. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov, če dokaže, da so dejansko nastali in bili neizogibni ter da je njihov znesek razumen. Sodišče ponavlja, da ga k postopku ne zavezujejo domače tarife in prakse, čeprav so mu lahko v pomoč (glej med drugim zadevo *Tolstoy Miloslavsky proti Združenemu kraljestvu*, 13. julij 1995, 77. odstavek, serija A, št. 316-B, in *Başkaya in Okçuoğlu proti Turčiji* [VS], št. 23536/94 in 24408/94, 98. odstavek, ESČP 1999-IV). Pritožnik v obravnavani zadevi ni niti obrazložil svojega zahtevka po domači zakonski tarifi niti ni poslal spremljajočih dokumentov ali podrobnih podatkov, ki bi pokazali, da so zahtevani stroški dejansko nastali in bili potrebni (glej zadevo *S.L proti Sloveniji*, št. 45082/05, 87. odstavek, 13. oktober 2011). Sodišče zato zavrača ta zahtevek.

Sodba JAMA proti SLOVENIJI 11

C. Zamudne obresti

57. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *poveže utemeljenost z ugovorom vlade zoper izčrpanje notranjepравnih sredstev in ga zavrne;*

2. *razglašča, da je pritožba sprejemljiva;*

3. *razsoja, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije;*

4. *razsoja, da je bil kršen 13. člen konvencije;*

5. *razsoja,*

a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane sodba v skladu z drugim odstavkom 44. člena konvencije dokončna, plačati 12.000 EUR (dvanajst tisoč evrov) za nepremoženjsko škodo, zvišano za morebitni davek;

b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

6. *zavrača preostali del zahtevka pritožnika za pravično zadoščenje.*

Sestavljeno v angleškem jeziku in poslano 19. julija 2012 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.